

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 870

van **ORRY VAN DE WAUWER**

datum: 23 februari 2023

aan **LYDIA PEETERS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Antwerpse ring - Luchtkwaliteit aan de overkappingen

In de voortgangsrapportages over het Toekomstverbond uitte ik in het verleden meermaals mijn bezorgdheden over de uitstoot van schadelijke stoffen aan de tunnelmonden. Greenpeace becijferde in 2017 dat de tunnelmonden van de Craeybeckxtunnel de hoogste uitstoot van stikstofdioxide kennen in Antwerpen. Dergelijke tunnelmonden zullen ook voorkomen waar de overkappingen over de Antwerpse ring liggen.

Bij de voortgangsrapportage over het Toekomstverbond begin 2022 stelde Lantis dat er wordt gewerkt aan technieken om aan de tunnelmonden van de overkapte delen van de Antwerpse ring fijnstof en polluenten uit de lucht te nemen en de geluidshinder te beperken. Er loopt een experiment bij het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) dat nauwgezet wordt opgevolgd. Bouwgroep Besix werkt ook aan een project, en ook de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) bestudeert deze materie.

1. Is er al verder studiewerk verricht naar de technologische mogelijkheden om de uitstoot te capteren en uit de lucht te halen?
2. Kan een overzicht gegeven worden van de studies die momenteel lopen in het kader van de luchtkwaliteit bij de overkappingen aan de Antwerpse ring en de Oosterweelwerken?
3. Kan een overzicht gegeven worden van de verschillende studies die al uitgevoerd werden in het kader van de luchtkwaliteit bij de overkappingen aan de Antwerpse ring en de Oosterweelwerken? Welke studies werden al aanbesteed en uitgevoerd? Welke budgetten werden voor dit studiewerk uitgetrokken?
4. Welke verdere studies zijn in dit project nog nodig en welke kosten worden hiervoor geraamd?
5. In de voortgangsrapportage van oktober 2020 werd aangehaald dat er veelbelovende experimenten liepen, zoals de absorptie van CO₂ door mossen aan tunneluiteinden, en dat Lantis vermoedelijk innovatieve projecten zal opzetten om de luchtkwaliteit te verbeteren.

Liggen dergelijke innovatieve constructies nog steeds op tafel?

6. Werden de vragen over de impact op luchtkwaliteit voor bewoners in de hoge woonblokken langs de ring specifiek bestudeerd?

ANTWOORD

op vraag nr. 870 van 23 februari 2023

van **ORRY VAN DE WAUWER**

1-2. In het kader van het plan-MER en project-MER voor de Oosterweelverbinding werd het milieueffectenonderzoek gedetailleerd gevoerd en geïmplementeerd in het projectontwerp. De resteffecten inzake luchtkwaliteit van het geoptimaliseerd voorkeursontwerp werden in het project-MER aanvaardbaar geacht, rekening houdend met de te verwachten evolutie van de luchtkwaliteit en voertuigemissies in de nabije toekomst en de toegepaste milderende maatregelen op basis van de op dat moment best beschikbare technieken.

Lantis engageerde zich om deze resteffecten nog verder te beperken door nog te bepalen specifieke maatregelen. Bij het indienen van de omgevingsvergunning van 2020 werd er dan ook vanuit het voorzichtigheidsprincipe aan elke tunneluitgang een schouw ingetekend, voor dewelke de impact verder zou bekeken worden. Een uitgebreide studie naar de impact van schouwen en afzuiging op de tunnelmonden werd in samenwerking met het VITO uitgevoerd. De conclusie was dat deze bijkomende maatregelen een verwaarloosbare impact hebben op de verbetering van de luchtkwaliteit in de omgeving maar wel een grote negatieve ecologische impact hebben (door CO₂ - productie – tijdens de bouw en exploitatie fase).

In parallel met deze studie naar de impact van de schouwen liep tussen mei en september een zeer intensief proces onder leiding van de intendant om de bijkomende overkappingsmogelijkheden van de noordelijke ring te bepalen. Een integrale beoordeling van de verkeersveiligheid, de tunnelveiligheid en de veiligheid voor de interventiediensten werd uitgevoerd en was bepalend voor het uiteindelijke ontwerp van de maximale overkapping op de noordelijke ring. Het aantal gaten werd aanzienlijk beperkt maar een opening ter hoogte van het ringpark Dam – Lobroekdok kon niet worden weggewerkt omwille van (tunnel)veiligheid. Lantis heeft zich geëngageerd om hiervoor een onderzoeks- en ontwikkelingstraject op te starten met de Universiteit Antwerpen om de effecten op lucht, geluid en ruimtelijke inpassing te optimaliseren, in overleg met stakeholders.

3-4. De effecten van overkappingen werken algemeen onderzocht in het plan-MER en project-MER Oosterweelverbinding. Behalve de in 2018 gekende overkappingen werden ook varianten met meer overkapping onderzocht en beoordeeld.

In 2022 werd door Lantis, in samenwerking met VITO een onderzoek gedaan naar de effecten van schouwen op de luchtkwaliteit nabij tunnelmonden. Deze studie liep binnen het contract dat Lantis heeft met haar studie bureau.

Zoals aangehaald onder vraag 1 wordt een traject opgestart met de Universiteit Antwerpen, met een geraamde kost van 250 keuro voor 3 jaar.

5. Zie het antwoord op vragen 1 en 3 met betrekking tot het onderzoeks- en ontwikkelingstraject in samenwerking met de Universiteit Antwerpen. Reeds gekende en nieuwe innovaties worden onderzocht en meegenomen in de afweging.

6. Op vlak van luchtkwaliteit zijn de effecten net gunstiger naarmate de hoogte, omwille van de verdunning die optreedt. De optimalisatie van geluidseffecten kan nog wel aan bod komen in het onderzoekstraject met de UA.